

การฝึกอบรมค่ายยุวหมอดิน ปีงบประมาณ ๒๕๕๖
หลักสูตร “การพัฒนาที่ดินสู่เกษตรกรอินทรีย์ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง”
สนับสนุน โครงการเกษตรอินทรีย์ในโรงเรียนและยุวหมอดิน กรมพัฒนาที่ดิน

โดยคณะวิทยากรและพี่เลี้ยง
กลุ่ม ฝ่าย สถานีพัฒนาที่ดิน ในสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑
ณ ค่ายฝึก สถานีพัฒนาที่ดินสุพรรณบุรี
๗๔ หมู่ ๔ ต.ทับตีเหล็ก อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี ๗๒๐๐๐

หลักสูตร “การพัฒนาที่ดินสู่เกษตรอินทรีย์ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง”

สนับสนุนโครงการเกษตรอินทรีย์ในโรงเรียนและยุวมอดิน กรมพัฒนาที่ดิน ปีงบประมาณ ๒๕๕๖
ณ ค่ายฝึก สถานีพัฒนาที่ดินสุพรรณบุรี รวม ๘๖ โรงเรียน มีครูเกษตร ๘๖ คน นักเรียน ๖๐๒ คน

หลักการและเหตุผล

๑๗๐๑๕๖

กรมพัฒนาที่ดิน มีนโยบายหลักในการดำเนินงานส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร/เกษตรอินทรีย์ โดยมีเป้าหมายหลักในการปรับเปลี่ยนระบบการผลิตภาคการเกษตรเคมีเป็นระบบเกษตรที่ลดการพึ่งพาปุ๋ยเคมีและสารเคมีทางการเกษตร ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งกรมฯ ได้เห็นความสำคัญในการสนับสนุนส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้รับองค์ความรู้เรื่องเกษตรอินทรีย์ จึงได้จัดทำโครงการจึงได้จัดทำโครงการฝึกอบรมค่ายยุวมอดิน หลักสูตร “การพัฒนาที่ดินสู่เกษตรอินทรีย์ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง” ขึ้น ณ ศูนย์ฝึกอบรมภายใต้ความรับผิดชอบของหน่วยงานในพื้นที่ส่วนภูมิภาคของกรมฯ ทั่วประเทศ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้นักเรียนที่เข้าค่ายได้รับความรู้ด้านการเกษตร การพัฒนาที่ดิน เศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำไปเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ ดำรงชีวิตเป็นคนดีในสังคม

๒. เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำและเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนที่จะคัดเลือกเป็นยุวมอดินสามารถปฏิบัติงานขับเคลื่อนงานเกษตรอินทรีย์ของโรงเรียนให้เป็นไปตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงสนับสนุนการดำเนินงานตามโครงการเกษตรอินทรีย์ในโรงเรียนและยุวมอดิน

หมายเหตุ จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ที่ต้องใช้ขณะฝึกอบรมให้พร้อม สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ห้องประชุม ฐานเรียนรู้ (คู่มือ/สมุดบันทึก/เกียรติบัตรยุวมอดิน เบิกที่ส่วนกลาง)

อาหารครบทุกมื้อ มีอาหารว่างก่อนนอนทุกคืน ให้มีข้าราชการ/พนักงานราชการ อยู่รับผิดชอบตลอดเวลาที่มีการฝึกอบรม

คุณสมบัติของนักเรียนที่จะเข้าค่ายยุวมอดินในปี ๒๕๕๖

๑. เป็นนักเรียนในโรงเรียนที่มีพื้นที่เป้าหมาย ปี ๒๕๕๖ ได้แก่ นักเรียนชั้น ป.๔ จำนวน ๒ คน ป.๕ จำนวน ๓ คน และ ป.๖ จำนวน ๒ คน รวมนักเรียน ๗ คน/โรงเรียน ซึ่งกำลังศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๕๖

๒. ได้รับการอนุญาตและยินยอมจากผู้ปกครอง

๓. ช่วยเหลือผู้ปกครองทำการเกษตรหรือสนใจอาชีพการเกษตร

๔. มีความประสงค์จะเป็นยุวมอดิน พร้อมทั้งจะช่วยปฏิบัติงานขับเคลื่อนงานตามโครงการเกษตรอินทรีย์ในโรงเรียน และยุวมอดินที่ดำเนินการ โดยกรมพัฒนาที่ดิน

สถานที่และกำหนดการเข้าค่าย

- ณ ศูนย์ฝึกอบรมภายใต้ความรับผิดชอบของหน่วยงานในพื้นที่ส่วนภูมิภาคของกรมฯ รวม ๑๑ แห่ง
** สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑ ที่ สถานีพัฒนาที่ดินสุพรรณบุรี ๗๔ หมู่ ๔ ต.ทับตีเหล็ก อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี ๗๒๐๐๐ **
- ให้แบ่งการฝึกอบรมออกเป็นรุ่น รุ่นละประมาณ ๑๐๐-๑๕๐ คน ประกอบด้วย ยุวมอดิน ครูเกษตร วิทยากรค่ายยุวมอดินของกรมฯ วิทยากรพี่เลี้ยง และเจ้าหน้าที่

กำหนดการฝึกอบรม ประจำปี ๒๕๕๖

ณ ค่ายฝึกยุวหมอดิน สถานีพัฒนาที่ดินสุพรรณบุรี สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑

รุ่นที่	วันที่ เข้าอบรม	สพด.เป้าหมาย	จำนวน โรงเรียน/ครู	โรงเรียน	นักเรียน+ ครูเกษตร	วิทยากร +จนท.	รวม จำนวน
๑	๗ - ๙ มกราคม ๕๖	อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา	๖ + ๖	๑๒	๙๖	๓๑+๙	๑๓๖
๒	๑๐-๑๒ มกราคม ๕๖	สุพรรณบุรี สมุทรปราการ	๑๐+ ๓	๑๓	๑๐๔	๓๑+๙	๑๔๔
๓	๑๔-๑๖ มกราคม ๕๖	นครสวรรค์ อุทัยธานี	๖+๔	๑๐	๘๐	๓๑+๙	๑๒๐
๔	๑๗-๑๙ มกราคม ๕๖	ลพบุรี สิงห์บุรี นนทบุรี อยุธยา	๖+๖+๒+๑	๑๕	๑๒๐	๓๑+๙	๑๖๐
๕	๒๑-๒๓ มกราคม ๕๖	นครปฐม ชัยนาท+ปทุมธานี	๖+๖+๑	๑๓	๑๐๔	๓๑+๙	๑๔๔
๖	๒๔-๒๖ มกราคม ๕๖	กรุงเทพฯ นครนายก	๖+๖	๑๒	๙๖	๓๑+๙	๑๓๖
๗	๒๘-๓๐ มกราคม ๕๖	ปทุมธานี สระบุรี	๕+๖	๑๑	๘๘	๓๑+๙	๑๒๐
	รวม			๘๖	๖๘๘	๒๘๐	๙๖๘

การปฏิบัติในค่าย

วันแรก ของการฝึกอบรม เวลา ๐๘:๓๐ - ๒๑:๓๐ น.

- เริ่มลงทะเบียนเพื่อเข้าค่ายฝึก รับเอกสาร กระเป๋า เสื้อ หมวก ๐๘:๓๐ - ๑๒.๐๐ น.
- แบ่งนักเรียนเป็น ๗ กลุ่มๆ ละ ๑๐-๑๒ คน มีวิทยากรพี่เลี้ยงดูแล และอยู่ร่วมด้วยตลอด ๒๔ ชั่วโมง กลุ่มย่อยละ ๑ คน
- จัดกลุ่มนักเรียน ๒ - ๓ กลุ่มย่อย รวมเป็นกลุ่มใหญ่ มีวิทยากรกลุ่ม ดูแลกลุ่มใหญ่ กลุ่มละ ๑ คน ให้คำปรึกษาดูแลและช่วยแก้ไขปัญหาให้วิทยากรพี่เลี้ยง
- มีผู้อำนวยการค่ายดูแลให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหา โดยจัดให้มีการประชุมวิทยากร พี่เลี้ยงและวิทยากรกลุ่ม ทุกเช้า - เย็น
- ให้มีการแต่งตั้งหัวหน้าค่ายและผู้ประสานงานค่ายในแต่ละรุ่น โดยคัดเลือกจากเจ้าหน้าที่ ของ ศูนย์ฝึกอบรมฯ ซึ่งควรเป็นผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมวิทยากรยุวหมอดินมาแล้ว หรือเป็นผู้ที่มีศักยภาพ ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ และอำนวยความสะดวกได้ในทุกเรื่องที่เกี่ยวข้อง

วันที่สอง ของการฝึกอบรม เวลา ๐๘:๓๐ – ๑๗:๓๐ น.

ฐานเรียนรู้สำหรับยุวมอติในการแบ่งกลุ่มศึกษาภาคปฏิบัติ

ฐานเรียนรู้ ความลับดิน

(๘:๓๐ – ๑๒:๐๐ น.)

- ความรู้เรื่องดิน (เนื้อดิน / การวัดค่า pH / ปัญหาดินและการแก้ไข) แบ่งเนื้อหาเป็น ๓ ช่วง
- ช่วงแรก ๐๘.๓๐-๐๙.๑๕ น. เป็นภาคการบรรยายให้กับครูเกษตรและยุวมอติทั้งหมดภายในห้องประชุม
  - ช่วงสอง ๐๙.๑๕-๐๙.๓๕ น. จากกลุ่มยุวมอติทั้ง ๖ กลุ่ม ฝึกปฏิบัติจาก ๖ จุด (ฝึกพร้อมกัน) เพื่อการเรียนรู้ในเรื่องดังนี้
    - * เนื้อดิน (อุปกรณ์ตัวอย่างดินเหนียว/ดินร่วน/ดินทราย/ดินลูกรัง/ดินอินทรีย์)
    - * วัด pH (อุปกรณ์ชุดตรวจสอบดิน ๒๘ ชุด)
    - * องค์ประกอบดิน (อุปกรณ์ดิน/กระบอกใส ๑๔ กระบอก)
  - ช่วงสาม ๐๙.๔๐-๑๒.๐๐ น. แบ่งกลุ่มยุวมอติเป็น ๗ กลุ่ม เพื่อเรียนรู้ชั้นดิน ปัญหาดิน และการแก้ไข จาก ๖ ค่าย(แต่ละกลุ่มหมุนเวียนศึกษาภาคปฏิบัติแต่ละค่ายๆ ละ ประมาณ ๒๐ นาที)
    - * ค่ายดินตื้น (อุปกรณ์ตัวอย่างดินตื้น/โปสเตอร์)
    - * ค่ายดินเปรี้ยวจัด (อุปกรณ์ตัวอย่างดินเปรี้ยว/สารปรับปรุงบำรุงดิน/โปสเตอร์)
    - * ค่ายดินเค็ม (อุปกรณ์ตัวอย่างดินเค็ม/ตัวอย่างปัจจัยที่ใช้ในดินเค็ม/โปสเตอร์)
    - * ค่ายดินทรายร่วน (อุปกรณ์ตัวอย่างดินทราย/ตัวอย่างปัจจัยที่ใช้ในดินทราย/โปสเตอร์)
    - * ค่ายดินในพื้นที่ลาดชัน (อุปกรณ์ตัวอย่างดิน/ตัวอย่างปัจจัย/โปสเตอร์)
    - * ค่ายดูชั้นดินในภาคสนาม (หลุมดิน)

ฐานเรียนรู้

ผลิตภัณฑ์ พด.

และ เทคโนโลยีของ กรรมพัฒนาที่ดิน

(๑๔:๐๐ – ๑๗:๓๐)

- ช่วงสี่ ๑๔.๐๐ – ๑๗.๓๐ ฐานเรียนรู้ที่ ๒ - ๘ จัดทำฐานเรียนรู้ละ ๑ แห่ง แบ่งยุวมอติ เป็นกลุ่ม ๗ กลุ่ม (กลุ่มละประมาณ ๑๐ – ๑๒ คน) หมุนเวียนศึกษาภาคปฏิบัติตามฐานเรียนรู้ ฐานละ ๒๕ นาที และครูเกษตรเข้าฟังการบรรยายผลิตภัณฑ์เทคโนโลยีชีวภาพของกรมฯ ได้แก่ โพรแกมดินไทยและปุ๋ยรายแปลงลดใช้ปุ๋ยเคมี (เวลา ๑๓:๐๐ น. – ๑๔:๐๐ น.) ซุปเปอร์ พด.๑ , ๒ , ๓ พด. ๖, ๗ ปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง (เวลา ๑๔:๐๐ น. – ๑๖:๐๐ น.) และฝึกปฏิบัติการทำน้ำยาเอนกประสงค์จากน้ำหมักชีวภาพ น้ำยาล้างจานและสบู่เหลว (เวลา ๑๖:๐๐ น. – ๑๗:๐๐ น.)
- ฐานเรียนรู้ที่ ๑ - การทำปุ๋ยหมัก โดยใช้สารเร่งซุปเปอร์ พด.๑ และการผลิตเชื้อจุลินทรีย์ควบคุมเชื้อสาเหตุโรคพืช โดยใช้สารเร่งซุปเปอร์ พด.๓
- ฐานเรียนรู้ที่ ๒ การทำปุ๋ยอินทรีย์น้ำ โดยใช้สารเร่งซุปเปอร์พด.๒ และโดยใช้สารเร่ง พด.๖
- ฐานเรียนรู้ที่ ๓ สมุนไพรไล่สัตว์ (ความรู้เรื่องแมลง / พืชสมุนไพร การผลิตสารป้องกันแมลงศัตรูพืชจากสารเร่ง พด.๗)
- ฐานเรียนรู้ที่ ๔ ห้องปฏิบัติการจุลินทรีย์เคลื่อนที่ เรียนรู้ศึกษาจุลินทรีย์ด้วยกล้องจุลทรรศน์
- ฐานเรียนรู้ที่ ๕ พืชปุ๋ยสดเพื่อการปรับปรุงบำรุงดิน “การสร้างโรงปุ๋ยไว้ในโรงนา”
- ฐานเรียนรู้ที่ ๖ มหัศจรรย์พืชหญ้าแฝก + จักรยานน้ำเพื่อการเกษตร

วันที่สาม ของการฝึกอบรม เวลา ๐๘:๓๐ - ๑๕:๓๐ น.

๑. เรียนรู้เกี่ยวกับ “โรงปุ๋ยพอเพียง” หรือหมูลุ่่มประยุกต์ ที่มีการบริหารจัดการขยะสด ผลิตปุ๋ย และเป็นกระปุกออมสินประจำครัวเรือน และ “หลุมพอเพียง” ที่เป็นการบริหารเวลา การจัดการพืช และใช้ประโยชน์ที่ดินเกิน ๑๐๐ % เป็นแผงผัก และผลไม้อินทรีย์และสดประจำครัวเรือน เวลา ๐๘:๐๐ – ๐๘.๓๐ น.
๒. กิจกรรมร่วมแรงร่วมใจ ความทรงจำประทับใจ (VDO) เฉลย BUDDY เวลา ๐๘:๓๐ – ๑๒.๐๐ น.
๓. พิธีปิดอำลาชาวค่าย ประทานในพิธีมอบวุฒิบัตร กล่าวปิดการฝึกอบรม เวลา ๑๓.๐๐ – ๑๕.๓๐ น.
๔. เดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ

โครงการฝึกอบรมค่ายยุวหมอดิน ปีงบประมาณ ๒๕๕๖

หลักสูตร “การพัฒนาที่ดินสู่เกษตรกรอินทรีย์ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง” สนับสนุนโครงการเกษตรอินทรีย์ในโรงเรียนและยุวหมอดิน

ณ ค่ายฝึก สถานีพัฒนาที่ดินสุพรรณบุรี ๗๔ หมู่ ๔ ต.ทับตีเหล็ก อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี ๗๒๐๐๐ โทร.แฟกซ์ ๐๓๕-๔๕๔๐๘๑

วัน เวลา	๐๖.๐๐-๐๗.๑๕	๐๗.๑๕-๐๘.๓๐	๐๘.๓๐-๐๙.๑๕	๐๙.๑๕-๐๙.๓๕	๐๙.๓๕-๑๒.๐๐	๑๒.๐๐-๑๓.๐๐	๑๓.๐๐-๑๔.๐๐	๑๔.๐๐-๑๕.๐๐	๑๕.๐๐-๑๗.๐๐	๑๘.๐๐-๑๙.๐๐	๑๙.๐๐-๑๙.๓๐	๑๙.๓๐-๒๑.๐๐	
วันที่	ลง ทะ เ ปี ย น						เดินทางสู่ค่าย ลงทะเบียน						
วันที่ ๑							ต้อนรับชาวค่าย และพิธีเปิด (คุณครู/นักเรียน)	กฎ กติกาการอยู่ ร่วมกันค่าย ละลายพฤติกรรม (นักเรียน)	บรรยาย ความลับของดิน (นักเรียนห้องประชุมใหญ่ทั้ง ๖ กลุ่ม) (แบ่งคุณครูห้องมาห้องประชุมเล็ก)	รับ ประทาน อาหาร	ฝึกงาน กิจกรรมกลุ่ม “ล่ารายชื่อ” (นักเรียน ๖ กลุ่ม)	พิธีบายศรีสู่ขวัญ (นักเรียนรวม)	สว ด ม น ต์ / เ ข้ า น อ น
วันที่ ๒	กายบริหาร อาบน้ำแต่งตัว	อาหารเช้า เคารพธงชาติ	เรียนรู้ฝึกปฏิบัติ การสังเกต การแบ่งชนิดดิน การวิเคราะห์ดินเบื้องต้น ฐานเรียนรู้ที่ ๑-๒ (๖จุด/๖กลุ่ม) (คุณครู/นักเรียน)	แบ่งกลุ่มศึกษา ภาคปฏิบัติ ฐานเรียนรู้ที่ ๓ (๖จุด/๖กลุ่ม) (คุณครู/นักเรียน)	แบ่งกลุ่มศึกษา ภาคปฏิบัติ ฐานเรียนรู้ที่ ๔-๗ (๖จุด/๖กลุ่ม) (คุณครู/นักเรียน)	กิจกรรม นันทนาการ (นักเรียน)	แบ่งกลุ่มศึกษา/ภาคปฏิบัติ การใช้เทคโนโลยีชีวภาพ ของกรมพัฒนาที่ดิน ตามฐานเรียนรู้ที่ ๑ - ๖ (๖ ฐาน / ๖ กลุ่ม)		รับ ประทาน อาหาร		กิจกรรมกลุ่ม “สันตนาการ ฝึกการเป็นผู้นำ การแสดงออก” (ทั้ง ๖ กลุ่ม) (นักเรียน)		
วันที่ ๓	กายบริหาร	อาหารเช้า เคารพธงชาติ หลุมพอเพียง/โรงปุ๋ยพอเพียง	กิจกรรม ร่วมแรงร่วมใจ (นักเรียนรวม)	ความทรงจำ/ประทับใจ ออลาชาวค่าย		โปรแกรมดินไทย และธาตุอาหารพืช การใช้ปุ๋ยรายแปลง ปุ๋ยสั่งตัด (คุณครู)	การปรับใช้เทคโนโลยีชีวภาพ ของกรมพัฒนาที่ดิน ได้แก่ พต. ๑ , ๒ , ๓ พต. ๖, ๗, ๑๒ ปุ๋ยหมักงานด่วน และ ปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง (คุณครู)	มอบวุฒิบัตร พิธีปิด			เดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ		

- หมายเหตุ / กำหนดการ
- ๐๖.๐๐-๐๖.๓๐ น. กายบริหาร
  - ๐๖.๓๐-๐๗.๑๕ น. อาบน้ำแต่งตัว
  - ๐๗.๑๕-๐๘.๐๐ น. รับประทานอาหาร-เคารพธงชาติ
  - ๐๘.๐๐-๐๘.๓๐ น. เตรียมความพร้อม (วันที่ ๓ เวลา ๐๘.๐๐-๐๘.๓๐ น. ให้รวม ๓ กลุ่ม เรียนรู้หลุมพอเพียง และ โรงปุ๋ยพอเพียง กลุ่มละ ๑๕ นาที)
  - รับประทานอาหารว่าง เวลา ๑๐:๓๐ - ๑๐:๔๕ น. ๑๔:๓๐- ๑๔:๔๕ น. และ ๒๐:๔๐- ๒๑.๐๐ น. ของทุกวัน
  - ๑๕.๐๐-๑๘.๐๐ น. พักผ่อน/กีฬา ตามอัธยาศัย
  - ก่อนเริ่มกิจกรรมทุกกิจกรรมจะมีการเตรียมความพร้อม ๑๕ นาที
  - คณะวิทยากรมีการสรุปทเรียน ปัญหาอุปสรรค รับฟังข้อคิดเห็น/แนวทางแก้ไข ฯลฯ หลังส่งนักเรียนเข้านอนครบทุกคน เวลาประมาณ ๒๑.๓๐-๒๓.๐๐ น. ทุกวันที่ ๑ และวันที่ ๒ โดย กิจกรรมสามารถเปลี่ยนแปลงได้ เพื่อความเหมาะสมกับเวลาและสถานที่